

ΗΠΕΙΡΟΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΙΔΡΥΘΕΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ
ΠΡΟΨΙΑ, ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΞΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΒΛΑΧΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ, ΔΕ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ
ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ ΒΙΖΟΥΚΙΔΟΥ
ΕΝ ΒΕΡΟΛΙΝΩ,
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΑΓΝΟΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΑΛΚΙΒΙΑΔΟΥ ΚΟΝΤΟΠΑΝΟΥ
ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ

ΕΒΡΑΒΕΥΘΗ ΥΠΟ ΤΗΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ
ΕΝ ΤΗ, ΙΕΡΑ, ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙ

ΕΤΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΟΝ
1936

Ε.Υ.Δ. της Κ.ε.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ΄.

Παράρτημα εἰς τὴν μονογραφίαν ¹ «Ἡ οἰκογένεια τῶν Γλυκέων ἢ Γλυκῆδων»

Ἐν τῷ Κρατικῷ Ἀρχεῖῳ Βενετίας φυλάσσεται καὶ ὁ ὑπ' ἀριθ. 52 *Duca di Candia* φάκελλος, ὅστις ὅμως μὴ ἔχων καμμίαν ἀπολύτως σχέσιν μετὰ τὴν Κρήτην, περιλαμβάνει ἀποκλειστικῶς ἀλληλογραφίαν ἀφορῶσαν τοὺς Γλυκεῖς. Τὸν φάκελλον τοῦτον ἐζητήσαμεν καὶ πρὸ δύο ἐτῶν ἐπιμόνωσ, ἀλλὰ μόνις πρὸ τινων ἡμερῶν ἐπετεύχθη ἡ ἀνεύρεσίς του *. Ἐκ τῶν ἐν τῷ φακέλλῳ τούτῳ ἐπιστολῶν, ἀντεγράψαμεν τὰ πλέον ἐνδιαφέροντα ἀποσπάσματα, ἅτινα καὶ παραθέτομεν κατὰ χρονολογικὴν σειρὰν, ὡς συμπλήρωμα τῆς ἡμετέρας περὶ Γλυκέων μονογραφίας, καθόσον περιέχουν νέα σπουδαῖα διὰ τὴν ἐπιφανῆ ταύτην οἰκογένειαν στοιχεῖα ὡς καὶ ἄλλα γενικώτερα ἱστορικὰ συμβάντα. Εἰς τὸ αὐτὸ κεφάλαιον καὶ εἰς ἔκτενεῖς

1) Δημοσιευθεῖσα ἐν τοῖς Ἑπειρωτικοῖς Χρονικοῖς, (Γ' 1935) ἅτινα ἐκυκλοφόρησαν κατὰ τὰς ἀρχὰς Αὐγούστου 1936, προὐκάλεσεν εὐμενεῖς κρίσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ τύπου. Ἡ «Ἐστία» τῶν Ἀθηνῶν ἠσχολήθη διὰ μακρῶν εἰς τὰ φύλλα τῆς 14ης καὶ 21 Αὐγούστου, τὸ «Ἐλεύθερον Βῆμα» (14 Σεπτεμβρίου), ἡ «Κραυγὴ» τῶν Ἰωαννίνων (5 Ὀκτωβρίου), ὁ «Ἑπειρωτικὸς Ἀγὼν» (18 Ὀκτωβρίου), ἡ «Ἐλευθερία» τῶν Ἰωαννίνων (15 Δεκεμβρίου), εἰς τὸ περιοδικὸν ΝΕΑ Ἐστία (25 Δεκεμβρίου) ἔκαμον εὐφημον μνησίαν τῆς μελέτης μας ὁ διαπρεπὴς καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Κ. Ἄμαντος, ἀκαδημαϊκὸς καὶ ὁ δόκιμος λογοτέχνης κ. Μάργαρας, ἡ δὲ ἐγκρίτος ἐφημερίς τοῦ Πειραιῶς «Σφαῖρα» τῆς 1ης Ἰανουαρ. 1937 ἐδημοσίευσε διατριβὴν ἐπαινετικὴν τῆς μονογραφίας μας, τοῦ πρῶην γεροϋσιαστοῦ καὶ ὀτρηροῦ, τοῦ τε Λογίου καὶ Κερδέφου Ἑρμοῦ, θεράποντος κ. Γ. Στριγκου. Ἀλλὰ καὶ διάφοροι ἄλλοι Καθηγηταὶ καὶ ἄνθρωποι ἐν γένει τῶν γραμμάτων ὡς καὶ ἀνώτατοι κληρικοί, εἶχον τὴν καλωσύνην νὰ κρίνουν εὐμενῶς τὴν μελέτην μας, γράφοντες ἡμῖν ἰδιαιτέρως. Εἰς ἅπαντας ἐκφράζομεν ἀπὸ τῶν στηλῶν τούτων τὰ εὐγνώμονα αἰσθήματά μας, ἰδιαζόντως δὲ εἰς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Ἰωαννίνων Κύριον Κύριον Σπυρίδωνα, ὅστις εὐηρεστήθη νὰ προτάξῃ εἰς τὴν πραγματείαν μας ἕνα σύντομον μὲν, ἀλλὰ λίαν τιμητικὸν δι' ἡμᾶς προλογισμόν.

2) Ὁ ἐν Ἰωαννίνοις φιλόστοργος καὶ ἀγαπητὸς φίλος κ. Πυρρινέλλας μᾶς εἶχε κατ' ἐπανάληψιν ἀναφέρει ὅτι Ἰωαννίτης τις, Τατσηρᾶμος ὀνόματι, διελθὼν πρὸ ἐτῶν ἐκ Βενετίας εἶχεν ἀνεύρει κάπου ἐπιστολὰς τῶν Γλυκέων, τριῶν ἐκ τῶν ὁποίων εἶχε λά-

ὑποσημειώσεις, παραθέτομεν καὶ νέα στοιχεῖα ἐνδιαφέροντα τὰς μεγάλας παλαιὰς Ἑπειρωτικὰς οἰκογενεῖας τῶν Μαρουτσαίων καὶ Καραγιανναίων, προκύψαντα ἐκ τῆς μελέτης νέων φακέλλων, προσφάτως ἀποκαλυφθέντων ἐν τῷ αὐτῷ Ἀρχεῖῳ.

Ἐπιστολὴ ὑπ' ἀριθ. 1.

1675 Φεβρουάριος. 10 ὁ Μιχαὴλ Γλυκέος γράφει ἐξ Ἰωαννίνων πρὸς τὸν ἐν Βενετία πατέρα του Νικόλαον ἵνα εἰσπράξῃ παρὰ τοῦ θεοῦ του * Ἰωάννου Ἱερομνήμονος ἄσπρα τέσσαρας χιλιάδας ὀκτακόσια εἴκοσι δύο πρὸς 120 ἄσπρα τὸ γρόσι⁴ καὶ 300 τὸ τζεκίσι διὰ τὰ κομέρκια⁵ τῆς Σαγιαδος⁶...».

Βεῖ και ἀντίγραφον Ἐρευνήσαντες ὄθεν εἰς τὸ Ἀρχεῖον καὶ δὴ εἰς τὰ μητρώα τῶν ἐπισκεπτῶν, ἀνεύρομεν ὅτι ὄντως τῷ 1921 εἶχε διέλθει ἐκ τοῦ Κρατικοῦ Ἀρχείου ὁ κ. Τατσηρᾶμος καὶ ἐμελέτησε πέντε διαφόρους φακέλλους, ἐν οἷς καὶ τὸν ὑπ' ἀρ. 52 Ducca di Candia, ἀλλὰ μὴ ἔχων οὐδεμίαν γνῶσιν τῆς παλαιογραφίας, ἀνέγνωσεν ὄχι ὀρθῶς ἕνα σημεῖα τῶν ὑπ' ἀρ. 6 καὶ 14 ἐπιστολῶν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, γεγονὸς εἶναι ὅτι, ἄνευ τοῦ μίτου αὐτοῦ τῆς Ἀριάδνης, ἦτο ἀδύνατος ἢ ἀνεύρεσις τοῦ πολυτίμου φακέλλου, ἐφ' ᾧ καὶ γνωρίζομεν χάριτας εἰς τε τὸν κ. Ν. Τατσηρᾶμον καὶ εἰς τὸν Κον Πυρσιπέλλαν.

3) ὀνομάζει θεῖον τὸν Ἰωάννην Ἱερομνήμονα, ὄντα πρωτεξάδελφον τοῦ πατρὸς του. Καὶ ἐπειδὴ ὁ Πᾶνος εἰς τὴν διαθήκην του μετὰ τὸν πατέρα του Νικόλαον ἀναφέρει Δέσπων, εἰκάζομεν ὅτι αὕτη ἦτο ἡ μήτηρ του καὶ ἀδελφὴ τοῦ Μιχαὴλ Γλυκέος τοῦ πατρὸς δηλονότι τοῦ Νικολάου καὶ πάππου τοῦ παρόντος Μιχαήλ. Περὶ τῆς συγγενείας ταύτης μεταξὺ Γλυκέων καὶ Ἱερομνημόνων ὄρα καὶ ὑποσημ. 16 εἰς τὴν ὑπ' ἀρ. 80 ἐπιστολήν.

4) πρώτην τῶρα φορὰν συναντῶμεν τὴν διατίμησιν οὕτως εἰπεῖν τῶν ἄσπρων, περὶ τῆς ἀξίας τῶν ὁποίων ἐλάχιστα μέχρι τοῦδε ἐγνωρίζομεν. Τὸ γρόσι ὅπερ συνηθέστερον ὀνομάζετο ἀσλάνι (πρβλ. Mallouf, Dictionnaire Turc—français—Paris 1863 ἐν σελ. 37) ἤξιζε 40 παράδες καὶ ὁ κάθε παρᾶς=τρία ἄσπρα, τριακόσια ἐκ τῶν ὁποίων ἦτοι $2\frac{1}{2}$ ἀσλάνια ἰσοδυνάμουσαν τότε μὲ ἕνα τζεκίσι (τὸ κοινῶς λεγόμενον φλωρὶ Βενετικόν). Δεδομένου δὲ ὅτι ἕν τζεκίσι=22 λίρας Ἑνετικὰς καὶ ἕν Δουκάτον=6 λίρας καὶ 4 σολδία (τὸ δουκάτον τὸ τρεχοῦμενον) ἄρα τὸ δουκάτον=80 ἄσπρα ὡς ἔγγιστα. Βραδύτερον τὰ ἄσπρα ἤρχισαν νὰ ὑποτιμῶνται. Οὕτω τῷ 1724 (ὄρα ἐπιστολήν Κεφ. 1Θ') τὸ τζεκίσι ἤξιζε γρόσια τρία καὶ παράδες 5 ἦτοι ἄσπρα 375 ἀντὶ τῶν 300 καὶ τὸ Δουκάτον 103 ἀντὶ 80. Τῷ δὲ 1758 (ὄρα ὑποσημ. ἐπιστολῆς ἀρ. 23) τὸ τζεκίσι ἤξιζε 475 ἄσπρα. Καὶ τὸ 1795 (ὄρα IB' Κεφ.) Δουκάτα 141 καὶ grossi 21^α) μετετράπησαν εἰς ἀσλάνια 237 καὶ 88 ἄσπρα, τούτέστι τὸ τζεκίσι ἤξιζε 704 ἄσπρα καὶ τὸ Δουκάτον 200 ἄσπρα ! !

5) Τουρκ. λ. κυρίως σημαίνει κηκλίδες, (Γαλλ. baguettes) καὶ μεταφορικῶς =τελωνιακοὶ δασμοί.

6) εἰς τὸν φάκελλον 32 cinque Savi alle mercanzie, ἡ Σαγιας φέρεται ὡς Bastia, διότι οὕτω τὴν ὀνόμαζον οἱ Ἑνετοί. Ἐν τῷ φακέλλῳ τούτῳ ὑπάρχουν ἐκθέσεις πρὸς τὸν Δόγην θεωροῦσαι τὴν Σαγιαδα ὡς σπουδαῖον ἐμπορικὸν κέντρον, ἐνθα συνέρρεον ἤδη ἀπὸ τοῦ 15ου αἰῶνος τὰ προϊόντα τῶν Ἰωαννίνων, τῆς Θεσσαλίας, τῆς

α) τὸ grosso ἦτο τὸ $\frac{1}{24}$ τοῦ Δουκάτου (πληθ. grossi)

2

1675. Φεβρ. 23. ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν ἴδιον... «τώρα σοῦ δίδω εἶδησιν διὰ τὸ καλὸ κίνημα τοῦ θείου μου Κύρ Λεοντάρη τὸν ὁποῖον σοῦ τὸν ῥεκομαντίρω⁷ πολὺ εἰς ὄλους τοὺς λογαριασμοὺς ποῦ κυτάξετε νὰ πορευθῆτε ὡσὰν καλοὶ καὶ ἀγαπημένοι ἀδελφοὶ καὶ νὰ μὴ σᾶς ἀγροικοῦν ὁ κόσμος... με⁸ τὸν ἴδιον ἐκύταξα λογαριασμὸ ἀφόντας ἦλθα ἕως τὴν σήμερον καὶ μοῦ εὐγῆκε χρεώστης ἄσπρα ἐξήκοντα ὀκτὼ χιλιάδας τετρακόσια ἐβδομήκοντα τρία καὶ ἕτερα ἀσουλάνια τριακόσια ποῦ τοῦ εἶχα δόσει μετρητὰ καὶ τὰ ἔδωσε τοῦ κύρ δήμου Βασιλοπούλου διὰ τὴν προῖκα, ἀπὸ τὰ αὐτὰ ἄσπρα μοῦ ἔχαμήλωσε τετρακόσια ἀσουλάνια διὰ φαί μου καὶ τὰ ἡμισὺ διὰ βασιλικά δοσίματα... τὸ σπήτι τῆς Τύροβας δὲν μοῦ τὸ ἔκαμε χουτζέτι⁹ ἔπανω μου εστοντας οπου εἶναι σημάδι διὰ τὰ ἄσπρα⁹ ποῦ ἔχετε νὰ δόσετε τοῦ πεδιοῦ μας μουσταφᾶ, πλὴν ἐγὼ ἀνεβρω κανένα σπήτι καλὸ ετιμο τὸ αγοράζω διὰ νὰ συμαζωθῶ καὶ ἐγὼ χόρια μου καὶ νὰ μὴν κάθουμαι εἰς τὸ σπήτι τοῦ θείου μου... το ελθη μου εμενα εδὼ εἰς Ἰωαννινα δὲν σᾶς προξένησε ζημία ἀλλὰ μάλ्लιστα διάφορο καὶ τιμὴ πολλή ποῦ δὲν ἀφησα νὰ τζαλαπατηθῆ τὸ πατρικὸ σας... ἔχω καὶ μερικὲς προθειὲς ἔτιμες νὰ στίλω καὶ λίγο κερδί, ομως μέχρι σήμερον δὲν εφκιαστήκαμε ἀκόμι με τὸν ἐμίνη¹⁰ τῆς σαγιαδος ὅτι εἶναι ἀνάποδος καὶ θὰ τὰ στίλω ἀπὸ Πρεβέζης...».

3

1676 Ἰαν. 8 ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν πατέρα του : «... νὰ στείλης καὶ μίαν σαλιέρα¹¹ ἄσημένα διὰ τὸ σπήτι καὶ δύο ντουζίνες ντουβαέλια¹² με μέρλα¹³, τρία τέσσαρα ζευγάρια σεντόνια καὶ τὸ σκρίνιο¹⁴ μου με τὰ πολλὰ

Μακεδονίας, τῆς Βλαχίας, ἵνα διαπεραιωθοῦν εἰς τὴν ἀντίπεραν ἀκτὴν τῆς Κερκύρας, ὁπόθεν τακτικὰ διήρχοντο τὰ διὰ Βενετιανὰ καράβια. Ἐν Σαγιαδί ὑπῆρχον τῷ 1675 Προξενικοὶ Πράκτορες τῆς Ἀγγλίας, Γαλλίας καὶ Ὁλλανδίας καὶ τις δὲ ἀνεπίσημος, ὁ Ἰωαννίτης Τριαντάφυλλος Μπαλαούρας, τῆς Ἑνετίας, ὅστις καὶ ἀνεγνωρίσθη ὡς ἐπίσημος ὑποπρόξενος τῆ 1-2-1702 κοινοποιηθέντος τοῦ διορισμοῦ του ὑπὸ τοῦ ἐν Δυρραχίῳ Ἑνετοῦ Προξένου Γεωργίου Κουμάνου.

7) =συνιστῶ.

8) χουτζιτζέτ (τουρκ. λ.)=ἀπόφασις δικαστοῦ, τίτλος ἰδιοκτησίας.

9) ἄσπρα, ἀορίστως=χρήματα ὡς σήμερα λέγομεν «λεπτά».

10) ὁ γιουμπρούκ ἐμίν=τελώνης

11) saliera (Ἰτ. λ.)=ἀλατοδοχεῖον. Ἡ Ἑπειρωτικὴ διάλεκτος διετήρησε τὴν ξενικὴν λέξιν κατὰ τι ἠλλοιωμένην «σαλτσέρα».

12) ἐκ τῆς Ἰταλ. tonagliuolo=χειρόμακτρον (κ. πετσέτα).

13) Ἰταλ. λέξ.=τριχαπτα (κ. δαντέλλες).

14) κιβώτιον Ἑνετικῆς τέχνης ὀνομαζόμενον καὶ secrétaire.

κουτιά και καμία ντουζίνα μαχέρια ντε νολιμπέργο¹⁵ και μία σκάτολα¹⁶ ζαχαράτα . . . »

4.

1676 Μαΐου 7 ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν ἴδιον : « . . . ὅτι στέλλει εἰς χεῖρας Ν. Κερασάρη εἰς Κορφοῦς δέκα πέντε φορτώματα Κηρὶ πὸν ἔστειλεν ὁ «Γιάννης ἀπὸ τῆ Βλαχία». Ἡ νύφη ἡ Γερομνήμενα ἀκόμι δὲν ἦλθε ἀπὸ τὴν Ἀρταν νὰ μοῦ κάμι χοτζέτι τὸ σπήτι της δίδοντας της εφτακοσια εασπρα και νὰ τὴν γεροκομήσω . . . νὰ μοῦ στίλης κεριὰ διὰ παράκλησιν, διὰ λητουργία και μερικὰ τόντζα» ἐν τέλει διαβιβάζει χαιρετισμοὺς εἰς τὸν ἱεροδιάκον¹⁷ και τὸν θεῖον κύρ λεοντάρην.

5.

1676 Ἰουλίου 20. ὁ Μιχαὴλ πρὸς τὸν πατέρα του γράφει ἐξ Ἰωαννίνων ὅτι στέλλει «φατούρα» διὰ 1810 δκάδες κηρὶ πὸν ἠγόρασε πρὸς ἄσπρα 80 τὴν δκάν και «βιαστικῶς γράφω ἔστοντας ὁποῦ ἔχω νὰ πιένω εἰς τὴν Βελιτζήστα¹⁸ νὰ δόσω ὀρδηνίαν νὰ αλονίσουν . . . »

6.

1676 Αὐγούστου 8. ὁ ἴδιος πρὸς τὸν αὐτόν, ὅτι ἔλαβεν ἐπιστρέφων ἐξ Ἐλασσῶνος τιμολόγιον διὰ «μέρτσα διάφορα». «Ἡ πούλησις εἰς Ἀλασσῶνα κακὲς . . . μόνον ὁ μίχο Καραγιάννης και μαρούτζης κερδιζουν εἰς τὰ μαπαράτα¹⁹ ποῦ κάνουν γιατί ἔχουν σάγιες ὀρδινάριες και ροῦχα καλά . . . γρηίφεις νὰ κυτᾶζω τὴν δουλειά μου και νὰ μὴν ἀγαπῶ σομπέτια²⁰ και

15) = τῆς Νυρεμβέργης.

16) scatola (It. λ.)=κουτί. Ὡστε ἀργυρᾶ ἀλατοδοχεῖα και σενδόνια και χειρόμακτρα διαντελλωτὰ και μαχαιράκια Γερμανικῆς κατασκευῆς μετεχειρίζοντο τὰ ἀρχοντικά τῶν Ἰωαννίνων κατὰ τὸ 1676 !! Καὶ ἀσφαλῶς οἱ Γλυκεῖς ἦσαν ἐκ τῶν ἀρχόντων και διότι εἶχον συγγένειαν μὲ τοὺς ἄρχοντας Καραγιανναίους—ὄρα ἐπιστολὴν ἀρ. 30—και μὲ τοὺς προύχοντας Ἱερομνήμονας και διότι ὁ Μελέτιος Ἀθηνῶν, Ἰωαννίτης, τοὺς ὀνομάζει ἐνδοξοτάτους (ὄρα ἐπιστ. ἀρ. 32) ἀλλὰ και διότι, ὡς ἀναφέρουν αἱ ἐπιστολαί, εἶχον και οἱ Γλυκεῖς νὰ κάμουν μὲ τοὺς ἐκάστοτε πασιάδες και μαζὺ μὲ τοὺς ἄλλους «ἀναμεροῦσαν» ὅταν προέβλεπον «ἀνακατώματα» και μὲ τοὺς ἄλλους ὑφίσταντο τὰς ἐξουσίας και «ἔκαναν βουλή» νὰ στείλουν κάποτε τόσα ἀσλάνια εἰς τὸν μπεγλέρ μπέην ἐπὶ τῷ σκοπῷ νὰ ματαιώσουν τὴν ἐπιδρομὴν του.

17) τὸν Σουγδουρῆν.

18) πρόκειται περὶ τοῦ ἀγροκτημάτος τῆς Χαΐδωσ Ν. Γλυκέος (ὄρα Ἠπ. Χρ. I σελ. 30).

19) =ἀνταλλαγὴ προϊόντων, τὸ σημερινὸν clearing.

20) σιουμπέτ, κατὰ τὸν Mallouf (ἐνθ' ἀν.)=adresse à escamoter ou ensorceler, ἦτοι ταχυδακτυλοουργία.

»πεγνίδια καὶ εἰς τοῦτο μάρτυς μού ὁ Κύριος δὲν ἔχω ἴδησιν καὶ ὅποιος
 »μὲ κατηγορήσεν ἐτζαμπούνισε²¹ ὡσὰν ψεύτης μόνον ὅταν ἦταν ἐδὼ ὁ
 ἀφέντης κύρ θεῖος ἔχαρήκαμε ἓνα δυὸ βολαῖς μαζύ... καὶ ἂν μὲ ἀγα-
 πᾶτε γιὰ παιδί σας νὰ μού στέλνετε ροῦχα καλὰ νὰ κάμω κ' ἐγὼ κανένα
 καλὸ μαπαράτο... καὶ ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων τὰς ἀρχὰς τῶν πραγμάτων
 γινώσκομεν καὶ ἄς κουβεντιάξῃ ὁ καθεὶς ὅτι θέλει... μού ἄφησε ὁ θεῖος
 νὰ ξοδέψω διὰ προσφάγι τὴν ἡμέρα πρὸς ἄσπρα εἴκοσι καὶ ὄχι παρα-
 πάνω καὶ δὲν φθάνουν σαράντα²² ὅτι εἶνε δύο κοπέλλες²³ καὶ ἓνα κο-
 πέλι καὶ τρεῖς πεδοποῦλες²⁴ καὶ ἡ νύφη καὶ ἡ πεθερά του καὶ ἄλλοι ἓνα
 δύο ἀπόξω κᾶτι ἀλιφαντῆς καὶ ἄλλοι παρόμοιοι ὅτι εἶνε καμμιά δεκαργιὰ
 ψυχαῖς καὶ δὲν φθάνει τρεῖς ὀκάδες κρέας, θέλουν καὶ κανένα πουλὶ καὶ
 ὑπουρα καὶ γάλα καὶ ἄλλα παρόμοια χρειαζούμενα τοῦ ὀσπητίου καὶ ἂν
 καμμιά βολὰ ἀψυχῆσω καὶ δὲν τοὺς πάρω τὰ ὅσα μού λὲν κακιώνουν... μού
 ἔγραψε καὶ ὁ θεῖος κύρ λεοντάρης νὰ φυλάγωμαι νὰ μὴν κάνω ἀραβῶνα
 πουθενά... διὰ τὸ κηρίον ποὺ εἶχα τὸ ἄφησα τοῦ Ἀποστόλ Φίλιπα εἰς
 Ἀλμπασάν καὶ γράψε μου ἂν τὸ ἔλαβες...»

7

1676 Σεπτεμβρίου 1. Ἡ ἀδελφὴ τῶν Γλυκέων Ζώνιω Βασιλοπού-
 λου²⁵ γράφει ἐξ Ἰωαννίνων εἰς τὸν ἀδελφόν της Νικόλαον καὶ τοῦ συνι-
 στᾶ τώρα ποὺ εὐρίσκεται αὐτοῦ ὁ Λεοντάρης νὰ ξεκαθαρίσουν εἰρηνικὰ
 τοὺς λογαριασμοὺς νὰ μὴ «γένησθε γέλιο τοῦ κόσμου... ἡ αφεντία σου
 » ἴσε φρόνιμος καὶ εχεις ἀπὸ τὸ μακαρίτι τὸν πατέρα μας καὶ τὴν μητέρα
 » μας καὶ ὡπως εσταθῆς ἕως τώρα καὶ δὲν αφησες νὰ χαλάσῃ το σπίτι
 » μας ἔτσι νὰ σταθῆς καὶ τώρα διὰ τὴν πομπὴ τῶν οχτρῶν, ὁ Λιοντάρης
 » επαθε πολὰ βάσανα τοῦ πέραν τὸ τίποτέ του οἱ πασιάδες. διὰ τὸ μίχο
 » καμε ὅτι μορὶς... καὶ εχεις πολὰ προσκινίματα ἀπὸ τὸ Μιχάλη. ἡ νύφι

21) ἡ λέξις ἣτις διατηρεῖται καὶ σήμερον εἰς τὴν Ἑπειρωτικὴν διάλεκτον, προέρ-
 χεται ἀπὸ τὴν Ἰταλ. Zamprognna=εἶδος αὐλοῦ συγκοινωνοῦντος μετὰ δερματίου σάκ-
 κου. Ὁ παίκτης τοῦ ὄργάνου τούτου, ὅπερ συναντᾶται κυρίως ἐν τῇ κάτῳ Ἰταλίᾳ,
 ὀνομάζεται Zamprognaro.

22) τερσατία ἢ ἀγοραστικὴ δύναμις τῶν ἄσπρων τότε, ἀφοῦ μὲ 40 ἄσπρα ἦτοι 18
 παράδες ἠγοράζοντο τρεῖς ὀκάδες κρέατος, ὀπωρικά, γάλα, κανένα κοτόπουλο καὶ
 ἄλλα χρειαζούμενα!! Εἰς τὴν προσηγουμένην ἐπιστολὴν ἐπίσης εἶδομεν ὅτι μία ὀκά
 κηροῦ μελισσῶν ἤξιζε 80 ἄσπρα=27 παράδες!

23) εἶνε αἱ θυγατέρες τοῦ Λεοντάρη Γλυκῆ (πρβλ. Ηπ. Χρ. I' σελ. 25).

25) ὥστε εἶχον καὶ ἀδελφὴν οἱ Γλυκεῖς, Νικόλαος καὶ Λεοντάρης. Καὶ υἱοῖτάυ-
 τῆς ἦσαν οἱ Χριστόδουλος καὶ Δῆμος Βασιλόπουλος.

» ἡ ζαμπετοπούλι, ἡ λαμπροπούλι, ἡ ελενίτσα πολλὰ σε προσκυνοῦν...» (ὁμοίωσεν τῆς ἐπιστολῆς γράφει ἰδιοχείρως ὁ Νικόλαος : ἀπὸ τὴν ἀδελφί μου, γραμμένη ἀπὸ Ἰοαννίνα).

8

1677 Ἰανουαρίου 29. ὁ Μιχαὴλ γράφει ἐκ Κερκύρας πρὸς τὸν πατέρα του εἰς Βενετίαν «... θημήσου καὶ διὰ τὰ παραθύρια τοῦ Κατῆ καὶ διὰ τὴν βελεντζα καὶ τὸ ὀκιάλι²⁶ τοῦ μουσταφᾶ σικοπᾶ στίλε μου καὶ μερικὰ τζεκίνια βουσπιδα δὲ παιδέλλα²⁷ νὰ κάμω κάμποσα οὕγγαφα ὅτι ἐδῶ δὲν περνοῦν τζεκίνια πωλητὰ... ἔλαβα γραφαῖς ἀπὸ τὰ Ἰωάννινα καὶ μοῦ γράφουσι διὰ τὸν Ἀχέρ Κεχαγιᾶν Ξεταχτῆν πῶς τὸν ἀκαρτερούσαν ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα νὰ ἔλθῃ ὅτι εἶχεν ἔλθει ὁ κονακτῆς του²⁸ καὶ ὁ κύρ μίχος Καραγιάννης καὶ ὁ κύρ ζᾶχος ἀναμέρισαν καὶ ἄλλοι περισσοὶ διὰ νὰ μὴν λάχουν εἰς τὰ ἀνακατώματα καὶ ἠὺχαρίστησα καὶ ἐγὼ τὸν Θεὸν ποῦ ἔλαχα ἐδῶ διὰ τὸ ἀσκαντάλιστο καὶ εἰρηνεύοντας ὁ τόπος μας θέλω εὐγῆ...»

9

1679 Ἰανουαρίου 16. ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν ἴδιον, ἐξ Ἰοαννίνων «... ἐδεχθήκαμε τὸν πασιὰ μὲ πολλοὺς κόπους καὶ βάσανα. ἔχει σήμερα ἕξ ἡμέρες ποῦ ἦλθε ὁμοῦ δὲν ἴνε τόσον κακὸς σὰν τὸν περυσινὸν καθὼς ἴδαμε τὰς ἀρχές του, ἔγραφε καὶ τοῦ πεθεροῦ μου²⁹. «ἰδὲς κύρ συμπέθερε κύρ Πᾶνο νὰ ὀρμηνεύσῃς τὸ γαμβρὸ σου...».

10

1679 Φεβρουαρίου 6. ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν ἴδιον. «ἰδοὺ λοιπὸν γράφω σοὶ τὰ ὄσα πρετενιέρο³⁰ ἀπὸ τὸν θεῖον μου, ἐν πρώτοις ἔξοδα εἰς τὸ σπήτι του ἡγουν φαῖ τους ἐντιμασίες, χρῆ βασιλικὰ καὶ λουφὲν³¹ καθ' ἡμερινὸν τοῦ μουσταφᾶ, ἕνα πρὸς ἕνα ὡς φαίνεται εἰς τὸ κατάστιχον, ἄσπρα τὸ ὅλον ογδόντα χιλιάδες...».

26) = τηλεσκόπιον.

27) νεοκομμένα δηλ. καὶ σκληρὰ εἰς τὴν ἀφήν.

28) ὁ ἐντεταλμένος διὰ τὴν ἐξεύρεσιν καταλύματος (κονάκ).

29) σχετίζοντες τὴν παράγραφον ταύτην μὲ τὴν τῆς ἐπιστολῆς ὑπ' ἀριθ. 6, συνάγομεν τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ Μιχαὴλ Γλυκὺς ἐνυμφεύθη τὴν Ἀγγελικὴν Πάνου Μαρούτζη μετὰ τὸ 1676 καὶ πρὸ τοῦ 1679.

30) = ἀξιῶ.

31) ἐκ τοῦ Τουρκ, Λούφ = φιλοδώρημα.

11

1679 Δεκεμβρίου 18. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν ἴδιον... «ἐμαθεῖ ἀπὸ μίαν γραφὴν τοῦ Πάνου Ἱερομνήμονος ὅτι ἀρρώστησε... ὁ πασίαν πρὸ ἀκαρτεροῦμεν δὲν ἦρθε, ὁ θεὸς νὰ δόσῃ διὰ νὰ ξεχμάσωμε εἰς τὸ σπῆτι μας, μόνον νὰ ηξέβρης ὅτι μετὴν τὴν δύναμιν τοῦ Θεοῦ τὸν περσινὸν τὸν πασίαν τὸν ἔκαμαν μαζὶλι⁸² καὶ ἔκαμαν ἄλλον ὅπου ἴναι ἀπὸ τὰ Βελλεγραδα ὁ ὁπίος λέν πῶς ἴνε καλὸς ἄνθρωπος...»

12

1679 Δεκεμβρίου 27. τοῦ αὐτοῦ ὡς ἄνω πρὸς τὸν ἴδιον: «γράφεις νὰ κάμω μίαν ρεζολουσιὸν⁸³ νὰ ερθῶ αὐτοῦ σιφάμελα⁸⁴ διὰ τὸ συμφερον μου καὶ καλὰ ὀρίζεις διὰ νὰ ἐγλύσω ἀπὸ τὰ πολλὰ θάσανα τῶν ἀγαρηνῶν ὁποῦ πέρσιν μᾶς εχουν τρέξει... Ἰδα ὅτι γιαντρεύθηκες μετὴν βοήθειαν τοῦ προσταίου μας μεγαλομάρτυρος Αγίου Αθινασίου καὶ νὰ στείλῃς καθὼς ἔτιξες τὸ «κουβούκλιον» διὰ τὸν θεῖον ἄρτον».

13

1680 Φεβρουαρίου 10. ὁ Μιχαὴλ ἀγγέλλει πρὸς τὸν πατέρα του τὸν θάνατον τῆς θείας του Ζώνιως Βασιλοπούλου, ἡ ὁποία «ἀναπαύθηκε ξημερώνοντας τοῦ ἁγίου Νικολάου ἀπὸ τὸ πολλὸν ξύγκι καὶ πρῖσμα τοῦ τῆς ἦρθε στὴν κοιλιά, ἤφερα καὶ τὸν ἱατρὸν ἀπὸ τὴν Ἄρτι, πολλὰ λάκι κἀνη καμμιά γιαντριά καὶ ἐξώδευσα πολλὰ ἄσπρα καὶ τὴν ἐλικριάθηκα πολλὸ ὁποῦ ἦτον θεμέλιον τοῦ σπιτιοῦ μου...».

14

1680 Μαρτίου 20. ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν ἴδιον... «μετὰ ἄλλη γραφὴ σου ἔστια τὴν ὁμολογίαν τοῦ γαμβροῦ κὺρ Δονάτου πεπανοῦ... αὐτοῦ ἔρχεται ὁ κουμπᾶρος μου ὁ πάνος ὁ μπέρκος καὶ φέρει ἐπιτροπικὸν ἀπὸ τὴν Χρυσίδα τοῦ Ἀλφαντιζῆ διὰ νὰ τῆς πωλήσῃς αὐτοῦ τὰ δονκάτα 750 ὁποῦ εὑρίσκονται εἰς τὸ δεπόζιτο δάτσιο αλβίν⁸⁵ διότι δὲν ἔμεινε σύμ-

82) ἡ λέξις εἶναι «μουζιλ» (τ.)=faire cesser ἤτοι παύω τινά. (πρβλ. Mallouf ἔνθ. ἀν. σελ. 1250).

83) =ἀπόφασις.

84) =μετὰ τῆς οἰκογενείας.

85) dazio al vin=τὸ Γραφεῖον εἰσπράξεως τοῦ ἐπὶ τοῦ οἴνου δασμοῦ καταναλώσεως, ὅπερ ἦτο ἐξουσιοδοτημένον νὰ δέχεται καὶ καταθέσει ἰδιωτῶν ἐπὶ τόκῳ.

φωνη διὰ τὰ 160 τζεκίνια... τὸ ὑποκάμισο τὸ νυφιάτικο τῆς κυρίας μητριᾶς μου εὑρέθη εἰς τὸ σεπέτι τῆς θείας μου καὶ τώρα τὸ στέλνω μὲ τὸν ἴδιον... σοῦ κάμνω ἀβίξο⁸⁶ ὅτι ὁ κύριος θεῖος μου ὁ λεοντάρης πέρσι ὅταν ἔδωσε τὰ χωράφια τῆς Καρίτσας τοῦ μουσταφᾶ⁸⁷, τοῦ ἔγραψε μέσα εἰς τὸ ταπὶ καὶ ἓνα χωράφι πολλὰ καλὸ τοῦ Σουγδουρῆ οποῦ εἶνε εἰς τὸ μπαρμπατζοῦρι⁸⁸, δὲν ἤξεύρω ἀπὸ λάθος τὸ ἐκαμνε ἢ νεργοιάρικα διὰ νὰ ἔχω καθγάδες μὲ αὐτὸν τὸν μουσταφᾶ, ὅμως τὸν ἐσύντιχα πολὺ καὶ κατὰ τὰς ἀπόκρισές του θέλει νὰ μὲ βάλῃ νὰ κάνω κρίσεις, ὅμως τέλος πάντων τοῦ ἴπα πῶς ἐγὼ μὲ τὸ πεδί δὲν πιάνωμαι ὅτι ἐγὼ δὲν τοῦ ἔδοσα τίποτες καὶ κύταξε ἡ αφεντία σου ποῦ τοῦ ἔδοσες νὰ τὸ ξεκάμης ὅτι τοῦ γράφω τοῦ πατρός μου· αὐτὸς μοῦ ἔπε μὴν τὸ γράψης τοῦ πατρός σου καὶ θέλω τὸ ξεγράψῃ ὅμως αὐτὰ ἔνε λόγια καὶ τὸ χωράφι ἔναι σὲ κίνδυνον. λοιπὸν γράψε του μὲ καλὸν τρόπον διὰ νὰ μὴν καταλάβῃ πῶς σοῦ ἔγραψα ἐγὼ τίποτας. μόνον γράψε του ἔτσι: ἀδελφὲ ἔμαθα πῶς ὀλιμερηνῶς ἐγκίτσεσε μὲ τὸν υἱόν μου καὶ θαυμάζω τί μοιράζεσθε καὶ μαλεύετε νὰ μὲ κληρονομήσητε ζωντανόν, ἐγὼ λογιᾶζω πῶς θέλω ζήσει περισσότερο ἀπὸ σᾶς, ἐκάνατε καλὰ νὰ κυτάξῃ ὁ καθένας τὸ σπήτι του καὶ τὴν δουλιὰ του καὶ ἂν ἔχετε λογαριασμοὺς ἀναμεταξύ σας, νὰ τοὺς ξεντριγάρετε μὲ καλοῦ τρόπου νὰ μὴ γένεσθε γέλια τοῦ κόσμου... καὶ μὴν τὸ γράψης πράγματα ἄστρατα... μόνον δός του τὰ ὅσα ἐξόδευσεν εἰς τὸ σπήτι σου... ἀκόμι ἐδῶ ἔμαθα πῶς ἔχετε μέγαν πόλεμον δι' ἓνα χωράφι ποῦ ἔναι τοῦ μουσταφᾶ καὶ θαυμάζω ἀδελφὲ δὲν ἤμπορῶ νὰ καταλάβω τὸν υἱόν μου εἰς τί χωράφι ἀνακατεύεται καὶ πολεμᾶ δι' αὐτὸ ὅπου κανένα ἰδικό του δὲν ἔχει καὶ ἀγαπῶ νὰ μοῦ γράψεις ξεκαθαριστά...».

15

1680 Νοεμβρίου 15. ὁ Μιχαὴλ γράφει ἐξ Ἰωαννίνων πρὸς τὸν πατέρα του... ἴμαι ἀνίμπορος καὶ ἡ ἀναθεματισμένη θέρμη μὲ συανοθυμείται, εὐγένω καμία φορὰ καὶ πιένω εἰς τὸ παζάρι καὶ ὅσο νὰ φθάσω⁸⁹ κάθωμαι εἰς τὸ δρόμο τρεῖς τεσσαρες φορές... ἔχω κατὰ νοῦν νὰ πιένω

86) =εἰδῆσιν.

87) καὶ νῦν ἐν Καρίτση ὑφίσταται τοποθεσία τις ἀγρῶν ὀνομαζομένη «στοῦ Μουσταφᾶ».

88) ὀνομάζεται καὶ σήμερον οὕτως μία ἑκτασίς ἀγρῶν, 500 περίπου στρεμμάτων, κειμένων εἰς τὰ ὄρια μεταξὺ Καρίτσας καὶ Βελταίστης ἐνθα ἦτο τὸ ἀγρόκτημα τοῦ Σουγδουρῆ ὅπερ εἶχε δοθῆ ὡς προῖξ εἰς τὴν Χάϊδων Ν. Γλυκέος.

89) τοῦτο σημαίνει ὅτι τὸ σπήτι τῶν Γλυκέων ἐν Ἰωαννίνοις ἦτο ὀλίγον τι μακρὰν τῆς ἀγορᾶς, ἥτις τότε ἦτο εἰς τὸ Μπεζεστὲν καὶ ἦτο ἐστεγασμένη.

εἰς τὴν Ἄρταν νὰ ἀνταμώσω τὸν ἰατρόν⁴⁰, μπουλάκι μου κάμει κανένα ρεμέδιον⁴¹ . . . στίλε μου διὰ τὸ Ζητοῦνι⁴² καὶ Μοσχολούρι⁴³) τὰ μέρτσα ποῦ σοῦ δίνω νότα: ὀκτώηχους 200, ψαλτήρια 300, ἀνθολόγια 6, εὐχολόγια 20, ἀποστόλους 20, Δαμασκηνοὺς 10, Παραδείσους 10, νέους παραδείσους 5, νέους θησαυροὺς 5, παρακλητικὰς 10, Τριώδια 10, ἐκλόγια 10, ψαλτηρόπουλα 20, πεντηκοστάρια 6, Εὐαγγέλια τρανὰ 10, Στιχολογίαι 300, ῥωλογόπουλα χρυσᾶ 50, ἔτερα σκέτα 100, ὥρολόγια ἀλὰ λατίνα 20, ἔτερα σκέτα 50, γεωπονικὰ 20, ἀμαρτωλῶν σωτηρία 20, Εἰρημολόγια 20, Κατήχησις 10, σύνοψες 20, μαργαρίτες 20. (Μετὰ τὰ βιβλία παραγγέλει διάφορα ποσὰ ἀπὸ τὰ κάτωθι εἶδη:) τζύπες, ἀφραῖτο, πάφιλα, παφιλόαισμα, σταυροὺς καὶ παναγίτσες, ῥινιά, ψευτοφλωριά, ταμπουρᾶ τέλι ἄσπρο καὶ κίτρινο, μέρτσα διὰ χρυσοχούς, ψευδοχρῦσαφο, χθένια φίλτισι⁴⁴, ξυράφια, μαχέρια καὶ περοῦνια 100 δωδεκάδες, καλαμάργια μὲ τὶς θήκες κόκκινα καὶ μάβρα, ἔτερα στριφτὰ μικρὰ καὶ μεγάλα καὶ ἔτερα ξύλινα, κλιδονοποῦλες διὰ δισάκι, δαχθυλόπετρες, φθαλμογιάλια κριστάλλι φίνα μὲ τὶς θήκες, ἔτερα ὀρδινάρια, ἔτερα δουδέσκικα⁴⁵, κομπιὰ διαφόρου λογιῆς, καθρέφτες ξύλινους καὶ διὰ μπαρμπέριδες, λιμπρέτα κάθε λογιῆς, Κονταρίνια, βελόνια, καννέλλα, μοσχοκάρυδα γαρούφαλα, φλογέρες, χαρτιὰ ψιλὰ καὶ χοντρά, φαρμάκι ἄσπρο καὶ κίτρινο, βιζινέδες⁴⁶, τράπουλες, μιὰ μπιλάντζα ἀχάραγη, θυμιατοὺς μεγάλους καὶ μικροὺς, φοῦσκες διαφόρων λογιῶν, καθρέφτες περσιάνους τετραγώνους, σπάγο, χαρτιὰ τρία φεγγάρια⁴⁷, ἔτερα ψιλὰ τρία καπέλλα⁴⁸ καὶ νταλαμπότζα⁴⁹.

16

1681 Μαρτίου 10. ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν πατέρα του . . . «σοῦ στέλλω ἓνα πεδί βλαχόπουλο ἀνεψίδι τοῦ κὺρ πάνου μποράκου, ἵνε πολὺ δουλευτάρικο καὶ ἐνεπιστεμμένο καὶ τὸ ἐπροβάρισα⁵⁰, εἰξεύρει καὶ γράμματα καὶ τὸ ὁποῖον λογιάζω νὰ εἶναι ἀπροπόζιτο⁵¹ γιὰ τὴ σιάμπα⁵² καὶ τὸν

40) εἶναι ἀληθῶς περίεργον ὅτι τότε δὲν ὑπῆρχεν ἰατρός ἐν Ἰωαννίνοις.

41) =θεραπείαν.

42) 43) ἔνθα ἐλάμβανον χώραν ἐμποροπανηγύρεις.

44) ἐξ ἐλεφαντόστου.

45) ἐκ τοῦ tudesco, ὡς ὀνομάζει ὁ λαὸς ἐν Βενετίᾳ τοὺς Γερμανοὺς.

46) μικροσκοπικαὶ πλάστιγγες διὰ τὸ ζύγισμα τῶν χρυσῶν νομισμάτων.

47) 48) εἶνε τὰ σήματα τῆς ποιότητος τῶν χαρτιῶν.

49) =διὰ διορθώσεις, κατωτέρας δηλαδὴ ποιότητος.

50) =τὸ ἐδοκίμασα.

51) =ἐπίτηδες, κατάλληλο.

52) τυπογραφεῖον.

Τριτὴν⁵³ ποῦ θὰ ἔλθω θὰ σοῦ φέρω καὶ ἄλλα δύο . . . ἀπὸ τὸν ἀλέξανδρο σουγδουρῆ ὀλίγα βιβλία ἐπερίλαβα, ἦτον στὸ σπήτι τοῦ κουμπάρου θοδορὶ νησιώτη δύο κασέλες . . . ευχαριστὸ κατὰ πολὺ τὴν κυρία μητριὰ⁵⁴ ὅπου δὲν καταδέχθη νὰ μοῦ γράψῃ δύο λογία ὅταν εμαθε πῶς ἤμουν ἄρρωστος. Ἐγὼ διὰ τὸν θάνατον τῆς ἀδελφῆς της ἔκαμα τὸ χρέος μου καὶ τῆς ἔγραψα... Ὁ Λεοντάρης ὁ Κουτρούλης ἀπὸ τὴν Ἄρτα ἦλθε καὶ μοῦ ἔβαλε σὲ λογαριασμὸ δύο στάμνες ὅπου εἶχε στίλει μὲ γλῶσσες βουβαλινῆς καὶ γράψε μου ἂν ἦτον ἔτσι ἢ ἔδεκατίστηκαν καὶ αὐτὲς εἰς τὸ δρόμο ὡσὰν τὰ ἀβγοτάραχα...».

17

1681 Ἄπρ. 5. Ὁ αὐτὸς πρὸς τὸν ἴδιον, γράφει ἐξ Ἰωαννίνων... «ἔρχεται ὁ μπεϊλὲρ μπέης⁵⁵ μὲ πέντε χιλιάδες κόσμο καὶ θαυμαζόμεσθαι τί δρόμον νὰ πιάσωμε ὅτι ἴνε πολὺ ἀθάνης⁵⁶ ο ὁποῖος ἦλθε εἰς τὸ Ἄργυρόκαστρον καὶ ἔκάμαμε βουλή νὰ στίλωμε τὸν Ἀλῆμπεη μὲ τρεῖς χιλιάδες ἀσλάνια νὰ τοῦ δόσῃ μήπως δὲν ἔλθῃ ἐδῶ καὶ ὁ Θεὸς βοηθός...»

υῖός σου ἀγαπητὸς καὶ δοῦλλος
μιχαὴλ ὁ Γλυκὺς α

18

1681 Ἄπριλ. 21. Τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὸν ἄνω... «στέλλω καὶ τὴν διαθήκην τῆς θειᾶς Ἰνα Ἰδῆς τί ζωὴν ἀπερνοῦσε καὶ ἀκόμα σοῦ λέγω ὅτι παρόντος καὶ τοῦ Ἰωάννου Ἱερομνήμου, πρὶν ἀποθάνῃ μοῦ ἔδωσε τόσες εὐχῆς... ἐξώδευσα διὰ τὴν ἀσθενειάν της ἑκατὸν ἐξήντα ἀσουλάνια...».

19

1692 Ἄπριλ. 26. Ὁ Λεοντάρης Γλυκὺς πρὸς τὴν ἐν Βενετία Χάηδων σύζυγον τοῦ ἀδελφοῦ του Νικολάου... «ἔλαβα τὴν γραφὴν της καὶ εἶδα πῶς ὁ γαμβρὸς ὁ κύρ διαμάντης⁵⁷ θέλει νὰ ἔλθῃ εἰς Κορφούς ἀλλὰ ἢ ἀνεψιά σου κάλλια θέλει νὰ τὴν πνίξωμε παρὰ νὰ ξεχωρισθῇ τοὺς γο-

53) = Σεπτέμβριον.

54) ἡ Χαΐδω μεθ' ἧς ὡς ἐγράψαμεν καὶ ἐν τῇ μονογραφίᾳ (Ἑπ. Χρ. Γ' σελ. 29) αἱ σχέσεις τοῦ Μιχαὴλ ἔκτοτε δὲν ἦσαν εὐχάριστοι.

55) μπεϊλὲρ μπέη = ὁ μπέης τῶν μπέηδων. Ὁ τίτλος οὗτος ἐδίδετο εἰς τοὺς διοικητὰς τῆς Ρούμελης καὶ Ἀνατολίας (ὄρα Mallouf ἐνθ. ἀν.)

56) ἴσως ἐκ τῆς Τουρκ. Χαϊβάν = ζῶον, κτῆνος.

α) τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο τῆς ἐπιστολῆς μετὰ καὶ τῆς ὑπογραφῆς, δημοσιεύεται περαιτέρω ἐν φωτοτυπίᾳ.

57) ὁ Διαμάντης Μπούφεσης ἐκ τῶν διακεκριμένων Ἰωαννιτῶν «πραγματευτῶν» ἐν Βενετία, χρηματίσας καὶ πρόεδρος τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος τῷ 1695.